

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 509/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/1 Gv 173/16/1000 zo 7. mája 2018 a uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5 Tp 7/2018 z 15. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) sp. zn. VII/1 Gv 173/16/1000 zo 7. mája 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie špeciálnej prokuratúry“) a uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. 5 Tp 7/2018 z 15. júna 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie špecializovaného súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obvinený z rozsiahlej trestnej činnosti, okrem iného z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d) a ods. 2 písm. c) a 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a § 141 ods. a) Trestného zákona.

Napadnutým uznesením špeciálnej prokuratúry bol v zmysle § 425 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zaistený majetok sťažovateľa, a to najmä jeho obchodný podiel v obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „obchodná spoločnosť“).

Proti napadnutému uzneseniu špeciálnej prokuratúry podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým uznesením špecializovaného súdu tak, že bola ako nedôvodná zamietnutá.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že v zmysle § 425 ods. 1 Trestného poriadku nie je možné zaistiť jeho obchodný podiel v obchodnej spoločnosti, čo odôvodňuje odkazom na § 50 ods. 3 Trestného poriadku.

Ďalej namieta, že obchodná spoločnosť má sídlo v Českej republike a že právomoc prokuratúry Slovenskej republiky „*nesiahá aj do zahraničia*“, preto prokuratúra Slovenskej republiky nie je oprávnená zaistiť jeho obchodný podiel v obchodnej spoločnosti.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 1 Protokolu č. 1 Dohovoru bolo uznesením prokurátora ÚŠP GP SR sp. zn. VII/1 Gv 173/16/1000-331 zo dňa 07. mája 2018 a uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5Tp/7/2018 zo dňa 15. júna 2018 porušené bolo.

Uznesenie prokurátora ÚŠP GP SR sp. zn. VII/1 Gv 173/16/1000-331 zo dňa 07. mája 2018 v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5Tp/7/2018 zo dňa 15. júna 2018 sa zrušuje.“

II.

Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením špeciálnej prokuratúry

Z princípu subsidiarity podľa citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti

podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Sťažovateľ v tomto prípade mal v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku možnosť domáhať sa ochrany svojho práva v rámci konania o sťažnosti na špecializovanom súde, ktorý mal preskúmať napadnuté uznesenie špeciálnej prokuratúry. Túto možnosť sťažovateľ aj využil, a preto uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie špeciálnej prokuratúry, pretože predmetné uznesenie preskúmal špecializovaný súd, ktorý rozhodol o sťažnosti sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením špecializovaného súdu

Ako už bolo uvedené, dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní je aj jej zjavná neopodstatnenosť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ ďalej pred ústavným súdom namieta porušenie svojho práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením špecializovaného súdu, čo odôvodňuje tým, že v zmysle § 425 ods. 1 Trestného poriadku nie je možné zaistiť jeho obchodný podiel, a tiež tým, že právomoc prokuratúry Slovenskej republiky „*nesiaha aj do zahraničia*“, preto prokuratúra Slovenskej republiky nie je oprávnená zaistiť obchodný podiel v obchodnej spoločnosti.

V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok vo veci Sporong a Lönnroth proti Švédsku z 23. 9. 1982, sťažnosti č. 7151/75 a č. 7152/75) v prípade namietaného porušenia práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu musí súd skúmať, či v danej veci došlo k zásahu do tohto práva, či tento zásah môže byť ospravedlnený legitímnym cieľom vo verejnom (všeobecnom) záujme a či tento zásah bol vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraný. Pokiaľ ide o primeranosť, súdy musia nájsť spravodlivú rovnováhu medzi požiadavkami všeobecného záujmu spoločnosti a požiadavkami ochrany práva jednotlivca.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie špecializovaného súdu, ktorým bolo potvrdené napadnuté uznesenie špeciálnej prokuratúry o zaistení majetku sťažovateľa (jeho obchodného podielu v obchodnej spoločnosti), predstavuje zásah do práva sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu (porovnaj rozhodnutie o prijateľnosti Bramelid a Malmström proti Švédsku z 12. 10. 1982, sťažnosti č. 8588/79 a č. 8589/79, ktoré sa týkalo zásahu do práva na ochranu majetku akcionárov spoločnosti). Ústavný súd ďalej konštatuje, že zásah do práva sťažovateľa podľa čl. 1 dodatkového protokolu v tomto prípade nepredstavuje pozbavenie majetku, ale úpravu užívania majetku, keďže sťažovateľ nestratil status vlastníka spoločnosti, ale súdom mu bola uložená povinnosť zdržať sa nakladania s jeho majetkom (porovnaj rozsudok vo veci Forminster Enterprises Limited proti Českej republike z 9. 10. 2008, sťažnosť č. 38238/04, bod 63).

Zásah do práva sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu má zákonný základ v § 425 ods. 1 Trestného poriadku a vyjadruje všeobecný (verejný) záujem štátu na predchádzaní zločinnosti a zabránení legalizácii príjmov z trestnej činnosti.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia špecializovaného súdu konštatuje, že namietaný zásah do práva sťažovateľa podľa čl. 1 dodatkového protokolu je primeraný sledovanému cieľu, a to predovšetkým s ohľadom na dočasnosť úpravy užívania majetku sťažovateľa a na nevyhnutnosť predmetného zásahu, ktorá vyplýva zo skutočnosti, že sťažovateľ po svojom vzatí do väzby (6. marca 2017) prostredníctvom splnomocnenej osoby darovacou zmluvou z 30. mája 2017 previedol vlastníctvo nehnuteľnosti v [REDAKOVANÉ] z obchodnej spoločnosti na [REDAKOVANÉ] (svojho otca).

Ústavný súd ďalej poukazuje na § 425 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého má sťažovateľ možnosť žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia, a tiež na § 427 Trestného poriadku, v zmysle ktorého predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor uznesením zruší zaistenie, ak zanikne dôvod, pre ktorý bol majetok zaistený.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané nerešpektovanie § 50 ods. 3 Trestného poriadku, tento sa vzťahuje na zaistenie nároku poškodeného, pričom v prípade sťažovateľa ide o zaistenie majetku podľa § 425 Trestného poriadku, ktoré je viazané na uloženie trestu prepadnutia majetku, a nie na zaistenie nároku poškodeného na náhradu škody. Samotný § 425 ods. 1 Trestného poriadku výslovne odkazuje na primerané použitie § 50 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu úvahu, že právomoc prokuratúry Slovenskej republiky „*nesiaha aj do zahraničia*“, zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, tento argument sťažovateľ mohol, avšak neuplatnil v konaní pred špecializovaným súdom. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou a nemôže nahrádzať úlohu všeobecných súdov. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné túto časť sťažnosti odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti a z dôvodu nedostatku právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa jeho ďalšími požiadavkami nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018